

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
7 Пж 1422/24
04.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Ђурице, као председника већа, судије Јасмине Ђурђевић и судије Николе Ивчевског, као чланова већа, у парничном поступку по тужби тужилаца 1. Друштво за пружање услуга „.....” д.о.о., ул. бр., матични број и 2. АА из, ул. бр., чији је пуномоћник Иван Годоровић, адвокат из, ул. бр., против тужених 1. „.....” д.о.о., ул. бр., матични број, и ББ из, ул. бр., ЈМБГ, које заступа Мирослав Данојлић, адвокат из, ул. бр., и 3. ВВ из ул. бр., ЈМБГ, кога заступа Лазар Плужаревић адвокат из, ул. бр., ради заштите права на државину, вредност спора 10.000,00 динара, одлучујући о жалби тужилаца изјављеној против пресуде Привредног суда у Ваљеву П.бр. 166/23 од 13.09.2023. године, на седници већа одржаној дана 04.07.2024. године, донео је следећу

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ жалба тужиоца као неоснована и пресуда Привредног суда у Ваљеву П.бр. 166/23 од 13.09.2023. године **ПОТВРЂУЈЕ** у ставу првом и делу става другог којим су тужиоци обавезани да трећетуженом исплате трошкове поступка у износу од 117.600,00 динара са законском затезном каматом од извршности па до исплате.

II ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима из става другог пресуде Привредног суда у Ваљеву П.бр. 166/23 од 13.09.2023. године у делу којим су обавезани тужиоци да солидарно првотуженом и друготуженом исплате трошкове парничног поступка у износу од 136.650,00 динара и **РЕШАВА:**

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци да прво и друготуженом солидарно исплате износ од 204.975,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности, у року од 8 дана по пријему одлуке.

Образложење

Побијаним пресудом Привредног суда у Ваљеву одбијен је тужбени захтев тужилаца којим је тражено да се утврди да тужиоци имају јаче право на државину на непокретностима које се налазе у, у ул. бр....., на катастарској парцели број КО и то: пословној згради осим једног локала који је други по реду у приземљу и власништво је другог лица ГГ из, укупне површине од 500 м², и то тужилац „SAIV“ д.о.о., а друготужилац АА једног локала који се налази у приземљу пословне зграде први до главне улице гледајући из центра према новој, и који се

састоји од пословног простора са подрумом и тоалетом, површине око 40 м² што су тужени дужни трпети и признати. Обавезани су тужиоци да прво и друготуженом солидарно исплате износ од 136.650,00 динара, а трећетужоном у износу од 117.600,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате, све у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против наведене пресуде благовремену жалбу, са допунама, улажу тужиоци. У битном, тужиоци истичу да је у овом парничном поступку реч о публицијанској тужби за повраћај ствари коју подиже бивши узупациони држалац против држаоца ствари, а који познају скоро сва савремена права. Даље, да је основ ове тужбе државина подобна за одржај а тужилац је узупациони држалац који се позива на своју државину подобну за редовни одржај. Затим указује да је трећетужени силом и незаконито узурпирао простор и да се противзаконито уписао као власник. Указује да је несхватљив став суда да тужиоци немају правни интерес за ову тужбу, да је такав закључак супротан одлуци у овом предмету којом је одређена привремена мера, јер она не би била одређена да претходно није оцењен правни интерес за тужбу. Стога одлучивањем о предлогу за одређивање привремене мере решено је и о правном интересу јер је он процесна претпоставка која се тиче тужбе. Указује да тражи заштиту по основу права на државину која је уређена одредбом чл. 81. Закона о основама својинскоправних односа и да, супротно наводима образложења побијане одлуке, то што тужиоци воде парницу П.бр. 196/22 по реивиндикационој тужби није сметња за вођење овог поступка. Даље истиче, у допуни жалби, да није било места одбијању тужбеног захтева када су правилно утврђене све релевантне чињенице, између осталог и да су тужиоци у државини предметне непокретности, више од деценију, по законитим правним основима. Указује да му је одузето право на приступ суду, а да је побијана одлука супротна правној теорији коју у својим допунама жалбе и цитира. Предлаже да се одлука преиначи.

Прво и друготужилац су поднели жалбу против одлуке о трошковима поступка наводећи да су они погрешно одмерени, односно да им припада увећање трошкова од 50% будући да је пуномоћник, адвокат, заступао две странке, као и да им то право припада независно од тога какав је тужбени захтев односно да ли се ради о истом или више тужбених захтева.

Испитујући законитост и правилност побијане пресуде у границама одређеним одредбом чл. 386. и 402. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да жалба тужилаца није основана, а да је жалба прво и друготуженог основана. Побијана одлука није захваћена апсолутно битним повредама из одредбе чл. 374. ст. 2. тач. 1.-3., 5., 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које овај суд пази по службеној дужности. Насупрот жалбеним наводима тужилаца, није захваћена ни апсолутном битом из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку на коју се жалбом неосновано указује будући да је изрека јасна. Првостепени суд је за своју одлуку дао јасне разлоге, те она нема недостатака због којих се не може испитати.

Према стању у списима, неспорно је међу парничним странкама да је у зк улошку КО, Општинског суда у, уписана парцела, кућа број у улици са двориштем, кућиштем и воћњаком, те да је на кући, изузев два локала у приземљу, уписано право својине д.о.о., овде првотужиоца. Даље, из уговора о купопродаји непокретности који је закључен између „....” д.д. као продавца и друготужиоца АА, као купца, а овереног пред Општинским судом у дана 16.08.1999. године под Ов.бр., утврђено је да је предмет уговора локал површине око 40 м² који се налази у пословном објекту продавца који се налази у Улици бр. на парцели број, и, који се у оквиру објекта налази до главне улице, са подрумом и тоалетом, и први је гледајући из правца центра према, да је

истим констатовано да је купопродајна цена исплаћена у целини, те да продавац нема потраживања према купцу, па је дата дозвола купцу да се без даље сагласности и одобрења продавца упише као власник предметног локала у јавним књигама. Из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужилац првог реда, д.о.о. из, држалац целог објекта осим два локала у приземљу до улице, а тужилац другог реда АА првог локала до улице површине од око 40 м². Тужиоци су наведене објекте, изузев другог локала у приземљу који је власништво ГГ из, издали у закуп привредном друштву д.о.о. из 11.05.2015. године на период од десет година. Уз сагласност свих учесника у том облигационоправном односу, на место закупца ступио је првотужени „.....“ доо, чији је статутарни заступник друготужена ББ. Дакле, тужиоци су били посредни држаоци а првотужени непосредни држалац предметног објекта. Даље, је утврђено да је 20.08.2022. године трећетужени самовласно ушао у пословни простор који је предмет уговора о закупу. Из списка даље произилази да су тужиоци поднели тужбу за сметање државине која је код првостепеног суда заведена под бројем П 191/22, као и предметну тужбу којом су тужбеним захтевом тражили да се утврди да имају јаче право државине. У овом поступка донета је привремена мера решењем Привредног суда у Ваљевоу П.бр. 194/22 од 07.11.2022. године којом је наложено трећетуженом ВВ из да одмах, а најкасније у року од 24 сата, преда државину тужиоцима и то локал који се налази у у Улици бр. постојећи у оквиру пословне зграде, а који се налази у приземљу пословног објекта у у Улици бр., први до главне улице гледајући из центра према, који се састоји од пословног простора са подрумом и тоалетом укупне површине од око 40 м², држаоцу АА из, као и да целу пословну зграду од око 500 м², изузев другог локала држаоца ГГ из, врати у државину тужиоцу д.о.о. из, тако што ће вратити све кључеве тужиоцима од новопостављених уложака и брава које је поставио у згради и омогућити тужиоцима да промене све те улошке и браве, под претњом принудног извршења. Одређено је да ће мера трајати до правноснажног окончања парнице. Идентична привремена мера претходно је, дана 16.09.2022. године, донета и у парничном поступку ради сметања државине П.бр. 191/22. Оба решења потврђена су одлукама овог суда. Даље, из чињеничног утврђења првостепеног суда произилази да је у поступку који се водио под бројем П.бр. 191/22 између истих странака, а због сметања државине, утврђено сметање државине од стране трећетуженог, те да су тужиоци уведени у државину.

Код таквог стања ствари, полазећи од одредби чл. 70., 77. и 81. Закона о основама својинскоправних односа првостепени суд доноси побијану одлуку. Наводи да се судска заштита може тражити по основу права на државину али, у том случају, се мора доказати да лице коме је одузета државина има право на ту државину, да се правни интерес за утврђење права на државину не претпоставља, већ се мора доказати постојање правног интереса за подношење тужбе за утврђење права државине, да су у поступку због сметања посуда тужиоци већ уведени у државину и да се налазе у државини, да су осим тога покренули парницу П.бр. 196/22 ради утврђења права својине, па с обзиром да је право својине највиши степен права који обухвата и државину закључује да тужиоци немају правни интерес за подношење овакве тужбе.

Одлука првостепеног суда је правилна из следећих разлога:

Према одредби чл. 71. ст. 1. Закона о основама својинскоправних односа државину ствари има свако лице које непосредно врши фактичку власт на ствари (непосредна државина), док према одредби из ст. 2. државину ствари има и лице које фактичку власт на ствари врши преко другог лица коме по основу подуживања, уговора о коришћењу стана, закупа, чувања, послуге и другог правног посла дало ствар у непосредну државину (посредна државина). Према одредби чл. 75. сваки држалац

ствари и права (чл. 70.) има право на заштиту од узнемиравања или одузимања државине (сметање државине), док према одредби из ст. 77. судска заштита од узнемиравања односно одузимања државине може се тражити у року од 30 дана од дана сазнања за сметање и учиниоца, а најкасније у року од годину дана од дана насталог сметања (спор због сметања државине). Сагласно одредби чл. 81. наведено прописа, независно од спора због сметања државине (чл. 77.) може се тражити судска заштита државине по основу права на државину.

Основано се жалбом указује да спор због сметања државине у смислу одредбе чл. 75. Закона о основама својинско правних односа треба разликовати од спора у коме се тражи заштита државине по основу права на државину који је регулисан одредбом чл. 81 тог закона. Пре свега, у поступцима за заштиту државине по основу права на државину не важе рокови из одредбе чл. 77. Закона и на наведени поступак не примењују се одредбе из главе XXXI Закона о парничном поступку, већ опште одредбе наведеног прописа. Надаље, основано жалбом жалилац указује да се спор ради заштите државине по основу права на државину из одредбе чл. 81. Закона о основама својинскоправних односа може водити, како је то и прописано, независно од спора за сметање државине, дакле пре, у току и након окончаног спора због сметања државине. Овај спор покреће се тзв. неправим својинским тужбама у којима се захтев заснива на тужиочевом јачем праве државине. То може бити тужба бившег узукационог држаоца или тужба којом се туженом забрањује даље узнемиравање државине. Наведена одредба чл. 81. Закона о основама својинскоправних односа не упућује на заштиту државине власника класичним својинским тужбама, као што би била на пример реивндикациона тужба, јер је основ тих тужби стечено право својине. Дакле, правни основ тужбе поднете по чл. 81. јесте јаче право државине што се исправно указује жалбом. Управо је у току поступка жалилац и тврдио да је поднео публицијанску тужбу, а то понавља и у жалби наводима да је основ државина подобна за одржај.

Међутим, предмет тужбеног захтева код публицијанске тужбе јесте враћање одузете државине по основу постојања јачег права државине док предмет тужбеног захтева код негативне публицијанске тужбе јесте забрана даљег узнемиравања државине. Дакле, ни у једном случају предмет тужбеног захтева не може бити „утврђивање јачег права државине“ већ кондемнаторни захтев. То је у свему у складу са одредбом чл. 194. Закона о парничном поступку који у ставу 2. прописује да тужба за утврђење може да се поднесе ако тужилац има правни интерес да суд утврди постојање односно непостојање неког спорног права или правног односа пре доспелости захтева за чинидбу из истог односа. С тим у вези, правни интерес на који је указано односи се на интерес за подношење тужбе са утврђујућим захтевом. Даље, у овом поступку тужилац треба да докаже да има право на државину, односно јаче право како то сам и наводи, као и да се ствар налази у фактичкој власти туженог. Из утврђених чињеница, које се жалбом не оспоравају, произилази да се тужиоци налазе у државини спорних непокретности.

То су разлози због којих је захтев тужбе требало одбити.

Жалбени навод жалилаца да им није омогућен приступ суду није тачан јер је у овом поступку надлежни суд по тужби поступао и одлуку донео.

Другостепени суд је ценио и остале наводе жалбе али је нашао да нису од утицаја на правилност одлуке.

Правилна је и одлука о трошковима поступка у делу који се односи на трећетуженог.

Следом наведеног применом одредбе чл. 390. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу I.

Основано прво и друготужени указују на погрешну одлуку о трошковима у делу којим се она односи на њих. Наиме, тарифним бројем 74 Тарифе о наградама и накнадама прописано је да када адвокат заступа више странака, награда му се по овом основу додатно увећава за сваку радњу коју предузима за по 50% за другу и сваку наредну странку. Ово увећање следује независно од основа захтева на који се позива првостепени суд. Стога је одлука о трошковима у односу на прво и друготуженог преиначена као у ставу другом ове одлуке, применом одредбе чл. 401 тач. 3 Закона о парничном поступку увећањем за 50%.

ТБ/СМ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Татјана Ђурица с. р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице
Срђан Никић